

EESTI
MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIA

EESTI
KUNSTIAKADEEMIA

TALLINNA ÜLIKOOL

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

Loengusari “RUUM” / Imanuel Schipper

“Lavastatud publik, kodeeritud lavakujundused ja suhestuv dramaturgia. Uurides Rimini Protokollu uusimate lavastuste esteetikat”

25. märts kl 12.00 EMTA lavakunstkoolis (Toom-Kooli 4, Tallinn)

Rimini Protokoll asutasid kolm saksa-šveitsi lavastajat 2000. aastal ning neist sai üsna kiiresti Euroopa teatriavangardi lipulaev. Tunnustatud tipptegijad on nad tänaseni, tehes juba mõnda aega koostööd suurte teatritega Euroopas ja lavastades erilisi kohaspetsiifilisi töid kõikjal maailmas.

Rimini Protokoll tegeleb meid ümbritseva eluga ehk uurib demokraatia ja majanduse toimimist, tegutsemist digimaailmas, jpm. Nad loovad teatrit, kuuldemänge, filme, installatsioone. Nende lavastustes ei mängi kunagi professionaalsed näitlejad, vaid “argielu eksperdid”: valitud teemat avavad just selle teema eksperdid, olgu selleks illegaalne Rumeenia võõrtöölaine või Šveitsi Maailma Majandusfoorumu juhataja.

Rimini Protokoll avardab oma töödes teatrikunsti väljendusvahendeid. Nad katsetavad uut digitehnoloogiat ning liiguvad sageli mitte-teatri ruumides: linnaruumis, kodudes, kaubaautos, muuseumides, parlamendisaalides.

Rimini Protokollil on rohke tunnustuse hulgas ette näidata näiteks Veneetsia etenduskunstide biennaali hõbelõvi 2011. aastast ning neid on kolmel korral valitud saksakeelse teatrimaailma tähtsaimale festivalile Theatertreffen. 2008. aastal said Euroopa teatriauhinna “Uued reaalsused” (mille 2017. aastal pälvis teater NO99).

Eestis on nende töid näidanud teatريفestivalid “Baltoscandal” ja “Talveöö unenägu” (rännaklavastused “Cargo Sofia-Tallinn” ja “Remote Tallinn”).

Immanuel Schipper töötab lektori ja uurijana erinevates Saksa ja Šveitsi ülikoolides ja akadeemiates ning on ka Rimini Protokollu dramaturg. Selle trupiga on nad juba palju aastaid arendanud kaasaegset sekkuvat dokumentaalteatrit. Viimati oli ta Rimini Protokollu postdemokraatia fenomeeni uuriva tetraloogia “Riik 1–4” dramaturg, mille tellijaks oli Berliini Maailma Kultuuride Maja (Haus der Kulturen der Welt) ja neli suurteatrit Saksamaal ja Šveitsis.

Immanuel Schipper ühendab oma töödes teadusliku uurimise, õpetamise ja kunstipraktikad. Tema huvikeskmes on töötada teatriteaduslike terminitega (nt teatraalsus, performatiivsus, dramaturgia, lavastamine, retseptsioon, vahendatus), kuid viia need mõisted teatripiiridest väljapoole, näiteks disaini, linnaruumi, stsenograafiasse ja kureerimisse.

Schipper on Lüneburgi ülikoolis lõpetamas doktoritööd teemal “Suhestuv dramaturgia”. Tema viimased publikatsioonid: “Rimini Protokoll: Staat 1–4” (2018, Theater der Zeit), “Performing the Digital – Performativity and Performance Studies in Digital Cultures” (2016, Transcript – teos on ka digitaalselt **allalaetav**).

EESTI
MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIA

EESTI
KUNSTIAKADEEMIA

TALLINNA ÜLIKOOL

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

Oma loengus pöörab Schipper tähelepanu eemale lavastuste sisult, taustainfolt ja põnevatele laval esinevatelt “argielu ekspertidelt” ning esitab küsimusi formaalsete, dramaturgiliste ja esteetiliste aspektide kohta. Kuidas pööratakse Rimini Protokollil lavastustes publiku poole? Mida nad peavad tegema ja kes olema? Loengus tutvustatakse erinevaid suhestumise, osavõtu ja koostöö vorme ja tasandeid. Tähelepanu all on ka ruumiga seotud lavastuslikud otsused: mis on etendusruumis vajalik, mida on võimalik taandada? Lisaks käsitletakse loengus nüüdisdramaturgiat kui pidevalt muutuvat kontseptsiooni ning tutvustatakse uusi näidendi kirjutamise viise Rimini Protokollil kollektiivis. Oma loengus seostab Schipper need sissevaated akadeemiliste mõistetega, kasutades mudeleid ja teooriaid ruumiteooriast (Lefebvre), filosoofiast (Rancière, Merleau-Ponty), sotsioloogiast (Bourdieu, White, Mead), etendusuuringutest (Fischer-Lichte, Boenisch) ja mujalt.

Loengusari “RUUM” / oktoober 2017 – mai 2018, kord kuus, kl 12.00–15.30

Korraldajad: EMTA lavakunstkool, Kultuuriteaduste ja kunstide doktorikool

Toimumiskoht: EMTA lavakunstkooli valge saal, Toom-Kooli 4, Tallinn

Lavakunstkooli doktoriõppes algatatud loomingulise uurimisprojekti **“Ruumi loomise strateegiad kaasaegses teatris”** raames toimub õppeaasta 2017/18 jooksul kord kuus seitsmest loengust koosnev sari “RUUM”, kus tunnustatud tegijad erinevatelt loomealadelt avavad oma loomingulise suhte ruumiga. Lektorid kõnelevad oma loomingust, hoides fookuses ruumi mõju. Sarjas esinevad filmirežissöörid **Martti Helde** ja **Tanel Toom**, maalikunstnik **Kaido Ole**, etenduskunstnik **kadrinoormets**, lavastuskunstnik **Liina Unt**, füüsilise ja objektiteatri tehnikaid rakendav lavastaja **Izumi Ashizawa** Jaapanist ja Euroopa kaasaegse teatri juhtiva trupi Rimini Protokollil dramaturg **Immanuel Schipper** Saksamaalt.

EELTEADE: Loengusari lõpeb 4.-5. mail teatris NO99 toimuva rahvusvahelise konverentsiga.

Osalejatel palume registreeruda loengule [e-vormi](#) kaudu hiljemalt neljapäevaks, **22. märtsiks**.

Lisainfo: EMTA lavakunstkooli doktoriõppe koordinaator

Madli Pesti madli.pesti@gmail.com,

KTKDK doktorikooli koordinaator

Aleksandra Dolgoplova doktorikool@ema.edu.ee

Vaata ka kodulehte tkdk.edu.ee

Loengusarja toimumist toetab Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ASTRA projekt EMTASTRA).